

СТРАТЕГИЯ

**ЗА РАЗВИТИЕ НА 21. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
“ХРИСТО БОТЕВ”**

(2023-2028 година)

Приета с решение на Педагогическия съвет
Протокол № 14/04.09.2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ

2. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

3. ПРЕГЛЕД НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ И АНАЛИЗ НА ОСНОВНИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

4. ВИЗИЯ

5. МИСИЯ

6. МЕТОДИ

7. ЦЕННОСТИ

8. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА РАЗВИТИЕ

9. ПЛАНИРАНЕ

10. ФИНАНСИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

11. ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Стратегия за развитие е изготвена в съответствие с чл. 263, ал. 1, т. 1 и ал. 4, чл. 269, ал. 1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищно образование и чл. 7, ал. 1, т. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

Нормативна рамка на Стратегията:

1. Европейска референтна рамка за ключови компетентности за учене през целия живот.
2. Закон за предучилищното и училищно образование.
3. Държавни образователни стандарти по чл. 22 от Закон за предучилищното и училищно образование.
4. Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030).
5. Стратегия за образование на столична община 2016 – 2023 година.

Настоящата Стратегия очертава развитието на 21. СУ “Христо Ботев” за период от 5 години, за периода 2023-2028 г. Тя отчита неговите ресурси и възможности за подобрене в съответствие с ценностите и потребностите на гражданското общество, както и с националните, европейски и световни тенденции в развитието на образованието.

Стратегията се основава на разбирането, че всяко дете има преди всичко потребност от сигурност, автономия, значимост, принадлежност и себеутвърждаване, които трябва да се посрещнат в процеса на образование и възпитание, като начално условие за мотивация и развитие.

В центъра на стратегическото целеполагане стоят детето и ученика и тяхното успешно развитие като уверени, мотивирани, креативни и отговорни личности, ангажирани със своето, с националното и с общочовешкото благоденствие.

В духа на демократичната традиция и съобразно ролята си на институция, изпълняваща ключова обществена функция, 21. Средно училище създава условия за достъпно, хуманно и качествено образование за децата и учениците като насочва усилията на всички страни в образователния процес към една обща цел – възпитание и образование, гарантиращи емоционалното, интелектуално, социално и професионално развитие на личността.

2. ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

8.1. Ориентираност към личностното развитие и растеж на всички участници в образователния процес

В 21. СУ «Христо Ботев» всеки може да бъде учител и ученик, защото напредъкът се постига с умения за учене през целия живот. За нас приоритет е развиването на умения за живот в 21. век: функционална грамотност, емоционална компетентност, личностно развитие, критично мислене, финансова, гражданска, дигитална грамотност, умения за екипна работа, гражданска компетентност и креативност.

8.2. Равен достъп

Всеки ученик, постъпил в училището, има право да получи качествено образование, което отговаря на индивидуалните му потребности, както и правото да пребивава и да се развива в безопасна среда, свободна от негативните тенденции на предразсъдъците, дискриминацията и агресията.

8.3. Съизмеримост на целите – кохерентност

Екипът инвестира усилия и ресурси във всички участници в образователния процес – в ученика, в учителя и в семейството, за да се придаде съизмеримост на стратегическите цели. Учителят, ученикът и семейството работят заедно, така че условията за всички страни трябва да бъдат максимално благоприятни.

8.4. Гъвкавост

Динамиката на съвременния свят с бързите темпове на развитие изискват адаптивност, творчество, бързо решаване на сложни проблеми, и това предполага необходимост от креативен екип от специалисти.

За да развиват креативността си, учениците трябва да бъдат провокирани да анализират поставените проблеми по нов начин или от различна перспектива. Способността за генериране на алтернативи е свързана с фундаментални качества на мисленето като гъвкавост и непредубеденост.

Креативността може да бъде подкрепена, насърчена и култивирана в процеса на „общуване“ със съвременните технологии и подходящите мисловни стимули от страна на учителите. В 21. СУ «Христо Ботев» понятието „творчество“ се разбира като всяка дейност, която предизвиква креативното мислене и потенциала на учениците да решават самостоятелно или в екип сложни проблеми.

8.5. Единство в многообразието

Обучението, подготовката и възпитанието на децата и младите хора се осъществяват в рамките на отворена интеркултурна среда, стимулираща равностойното и пълноценно

включване на различни култури и традиции в общия училищен живот, като по този начин се стимулира и съхранява личностната и културна неприкосновеност на участниците в образователната среда. Глобалното образование е приоритетно направление за развитие на гражданска компетентност, предвид кризите, които демократичните общности преживяват.

8.6. Иновативност

Управлението на училището е подчинено на волята за възприемане и прилагане на нови и работещи политики, подходи и мерки, които съответстват на актуалните потребности, ценности и концепции, генерирани от променящия се свят.

8.7. Прозрачност

Училището, като част от системата на образованието, се ползва с автономията да провежда собствена политика, следващата приоритетите на държавната политика. Тази автономия е условие за качество на постигнатите резултати само ако отговаря на изискването за упражнен граждански контрол. Обратната връзка от учениците, родителите и гражданите е ключов фактор за самооценката на институцията.

Училището разбира партньорството със семейството като основополагащо условие за изпълняване на обществената му мисия.

8.8. Отговорност

Всички страни в образователния процес носят отговорност за постигане на трайни ефекти с дългосрочно действие.

8.9. Отчетност

Всички участници в образователната и възпитателната дейности се отчитат за своите действия, с цел осигуряване на прозрачност, ефективност и резултатност на политиките.

8.10. Ефективност

Гъвкаво и ориентирано към резултатите управление, което основава своите действия на оценка на миналия опит и анализ на промените и възможностите, търсейки навременна и адекватна обратна връзка.

8.11. Законосъобразност

Всички цели, приоритети, мерки и конкретни действия съответстват на Конституцията на Република България, на законите и другите нормативни актове.

3. ПРЕГЛЕД НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ

3.1. ИСТОРИЯ И ИДЕНТИЧНОСТ НА 21. СУ «ХРИСТО БОТЕВ»

21. СУ «Христо Ботев» е училище с динамична история и променяща се идентичност.

1931 г. – училището е създадено като филиал на II мъжка гимназия с тенденция да се развие като IV мъжка гимназия. Учебните занятия се провеждат в сградата на бул. „Цар Фердинант” № 60, сега бул. „Васил Левски”.

1932 г. – преобразува се в самостоятелна образователна институция.

1934 г. – училището се преобразува в средно смесено училище.

1936 г. – поради нарасналия брой на учениците училището се разделя на I-во и II-ро Средни смесени училища. В сградата на бул. „Цар Фердинант” остават учениците, които ще се обучават в бъдещата IV девическа гимназия.

1937 г. – обособява се като IV девическа гимназия.

1939 г. – получава името „Христо Ботев”.

1945 г. – пръснатата в няколко сгради IV девическа гимназия се събира в сградата на II мъжка гимназия.

1950 г. – IV девическа гимназия се преименува в 21 девическо училище „Христо Ботев”.

1954 г. – училището се преобразува в смесено.

1976 г. – 21 ЕСПУ се слива с 30-то основно училище и се премества в сградата на ул. „Люботрън” в кв. „Лозенец”.

1990 г. – създават се първите за страната паралелки с чуждоезиков профил – английски език в СОУ.

1998 г. – създава се профил Изобразително изкуство.

2016 г. – преименува се на 21. Средно училище „Христо Ботев”.

2017 г. – създава се профил Предприемачески.

2021-2022 г. – държавният план-прием се осъществява в две паралелки с профил Предприемачески, с интензивно изучаване на английски и на испански език.

ЗА СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЕРИОД УЧИЛИЩЕТО ТЪРСИ СВОЯТА ИДЕНТИЧНОСТ В ОБЛАСТТА НА:

1. Обучение в профил Предприемачески.
2. Поддържане на защитена образователна среда чрез устойчива система за налагане на справедливи граници и дисциплина и с нулева толерантност към агресия.
3. Имплементиране на компетентностен подход в обучението.
4. Поддържане на институционална среда, която насърчава социални и граждански компетентности чрез предоставяне на разнообразни дейности за мотивация на учениците и чрез форми на ученическо самоуправление.
5. Изграждане на привлекателна за младите хора физическа среда.

3.2. АНАЛИЗ НА ВЪНШНАТА СРЕДА

	Тенденции в областта на държавната образователна политика	Последствия
1.	Съвременни политики за обвързване на образованието с пазара на труда. Съвременни подходи за подкрепа на личностното развитие и ориентиране на обучението към индивидуалните образователни потребности Държавна политика за осигуряване на продължаваща квалификация на педагогическите специалисти. Инспектиране и атестиране.	Необходимост от съобразяване на държавния план-прием с изискванията за предоставяне на обучение в области на STEM науки. Необходимост от утвърждаване на компетентностен подход в обучението. Осигуряване на условия за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти. Целенасочен контрол върху качеството на предлаганото образование.
	Социални тенденции	Последствия
1.	Силна конкуренция на пазара на образователни услуги.	Оптимизиране на връзките с обществеността и създаване на партньорства. Формиране на устойчива идентичност. Необходимост от разработване на ефективни методи за мотивиране на учениците за постигане на високи образователни резултати и позициониране на училището като желана образователна среда.

2.	Динамично социо-културно развитие, което формира дистанция между поколенията.	<p>Необходимост от индивидуализиране на подхода и на очакванията към децата и учениците. Прилагане на цялостни политики за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика; изграждане на позитивен организационен климат; утвърждаване на подкрепяща среда и позитивна дисциплина.</p> <p>Необходимост от педагогическо взаимодействие, което създава умения за живот в 21-ви век. Прилагане на цялостна политика за въвеждане на компетентностен подход в обучението; предоставяне на пространства за експериментиране, самоподготовка, самоуправление и креативност (модерна физическа среда); разумно дигитализиране на образователния процес.</p>
	Технологически и информационни тенденции и следствия	Последствия
1. 2.	<p>Непрекъснати промени в областта на технологичните иновации.</p> <p>Свърхдинамична медийна среда. Бърз и неограничен достъп до информация, интерактивна обратна връзка, свръхпопулярност на социалните мрежи, достъпност на смарт-устройствата.</p>	<p>Необходимост от технологично обезпечаване на образователната среда. Квалифициране на педагогическите специалисти.</p> <p>Активно развиване на граждански компетентности в посоката на медийна грамотност чрез включване на гражданското образование във всички предметни области. Квалифициране на педагогическите специалисти.</p>
	Икономически тенденции и следствия	Последствия
1.	Несигурна икономическа обстановка. В условия на електронно обучение от разстояние качественият достъп до образование предполага работа с компютърно устройство.	Участие в проекти и програми за осигуряване на равен достъп до електронно образование.

2.	Интересът към учителската професия продължава да е незадоволителен. Неконкурентност на заплащането на труда на педагогическите специалисти. Профилът на педагогическият специалист включва многоаспектни експертни умения, които изискват изключително ниво на професионализъм, каквито са и очакванията на обществото.	Инвестиране на човешки и финансов ресурс за квалифициране и обучение на кадри.
----	---	--

Въздействието на външната среда е неблагоприятно от гледна точка на кадровото обезпечаване в средното образование и засяга всички образователни институции. Силната конкуренция на пазара на образователни услуги е фактор с мотивиращо и дисциплиниращо въздействие, който поставя училището в ситуация на непрекъснато цялостно оптимизиране.

3.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО – СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ

	Силни страни	Възможности
1.	Успешен училищен план-прием 2 целодневни предучилищни групи 3 паралелки в I клас 2 паралелки в V клас	Бюджетно обезпечаване на дейностите. Благоприятна позиция на пазара на образователни услуги.
2.	Успешен държавен план-прием 2 профилирани паралелки в VIII клас	Бюджетно обезпечаване на дейностите. Благоприятна позиция на пазара на образователни услуги.
3.	Увеличване на броя на учениците и на интереса на родителите към училището като желано място за обучение. Ангажираност, съдействие и подкрепа от страна на родителите.	Благоприятно пазарно позициониране и утвърждаване на училището като желана образователна институция.
4.	Успешно приложени училищни учебни планове, които отразяват потребностите на учениците. Разширената подготовка в VIII-X клас	Оптимизиране на разширената подготовка в посоката на граждански и социални компетентности в прогимназия.

	включва учебни предмети като Мотивация и личностно развитие, Въведение в предприемачеството, Въведение в маркетинга, Лични финанси	
5.	Целодневно обучение в предучилищните групи и начален етап.	Качествено образование за най-малките деца и ученици.
6.	Организирано столово хранене.	Насърчаване на умения за здравословен начин на живот.
7.	Електронен дневник	Ефективна обратна връзка и комуникация с родителите.
8.	Педагогически екип от млади и мотивирани специалисти.	Въвеждане и утвърждаване на компетентностен подход в обучението.
9.	Въведени политики за осигуряване на позитивна дисциплина. В училището е налице система за контрол на нарушения на дисциплината и на негативни поведенчески прояви.	Повишаване на качеството на предлаганото образование.
10.	Предоставяне на ефективна и качествена вътрешноинституционална квалификация по теми, които повишават професионализма и експертността.	Учителят функционира като лидер, експерт и авторитет.
11.	Утвърдени форми на ученическо самоуправление.	Насърчаване на граждански компетентности у учениците.
12.	Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности (занимания по интереси, училищни събития, съвместни уроци, уроци на открито, екскурзии, зелени училища, ежегодни Ботевски лекоатлетически игри).	Осигуряване на дейности за придобиване на ключови компетентности.
13.	Ритуализация на училищния живот – лого, знаме, химн, ритуали.	Формиране на чувство за принадлежност.
14.	Високо оценяван от потребителите училищен сайт и официална страница във Facebook.	Позициониране на училището като модерна институция с осигурен достъп до информация.
15.	Интернет обезпеченост на училищното пространство.	Разширяване на възможностите за обучение чрез интернет ресурси.
16.	Обезпеченост на всички педагогически специалисти с лаптоп. Обезпеченост на 90% от класните стаи с мултимедийна система/дисплей.	Разширяване на възможностите за обучение чрез електронни ресурси.

17.	Физическата и технологичната среда е подобрена и модернизирана в значителна степен, спрямо предходния стратегически период.	Разумно използване на технологии в образователния процес. Позициониране на училището като привлекателна среда за социализация и изява.
18.	Едносменен режим, малка и обзирима общност.	Малката общност дава възможност за индивидуален подход, за насърчване на себеизразяването и себеутвърждаването и за по-качествен контрол на образователния процес.
	Слаби страни	Опасности и рискове
1.	Резултатите на учениците от изпити за НВО и от ДЗИ имат нужда от подобрение.	Неконкурентност на пазара на образователни услуги.
2.	Не се отчитат призови места на олимпиади.	Неравномерно разпределяне на експертен ресурс към учениците с обучителни затруднения за сметка на учениците с изявени интереси и възможности.
3.	Недостатъчен кадрови ресурс за участие в проекти и национални програми.	Дългосрочност на процеса на модернизиране на образователната среда.
4.	Необходимост от обновяване на още 15 учебни помещения и общи пространства. Училищният двор и фасадата на сградата не са в оптимално състояние.	Дългосрочност на процеса на модернизиране на физическата среда.

Анализът показва, че училището разполага с необходимия ресурс, за да се справи с въздействието на външната среда и с рисковете, които произтичат от областите, нуждаещи се от подобрение. Положителните тенденции, добрите практики и силните страни на училището очертават благоприятни възможности за устойчивост и развитие.

4. ВИЗИЯ

21. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – ЖЕЛАНО УЧИЛИЩЕ ЗА УСПЕШНИ ЛИЧНОСТИ

През 2028 г. училището се позиционира като предпочитана от родителите и учениците образователна институция. Минималният бал за прием след завършено основно образование е 370 точки, което е ръст от 15% спрямо минималния бал на първо класиране за учебната 2023-2024 г. Резултатите от изпитите от НВО и ДЗИ са с ръст от

15% спрямо резултатите от 2023 г. Отчитат се постижения на учениците в областни и национални кръгове на олимпиади и състезания.

Учениците са убедени в смисъла на образованието, искат да се отличат чрез постижения в областта на науката, изкуството или гражданските компетентности. В процеса на обучение те са развили умения за живот в 21. век и са подготвени за конкурентен и социално отговорен живот. Те напускат училище с ясна визия за своето бъдеще и с вътрешни ресурси за работа в полза на личното си и обществено благополучие. Те разпознават училището си като най-доброто място за развитие, социализация и изява.

Педагогическите специалисти са подготвени и мотивирани да управляват и да подпомогат процеса на обучение така, че учениците да могат да разпознават силните си страни и областите за подобрене, да развиват емоционалната си и личностна компетентност, да управляват самостоятелно целите и постиженията си и да се самоутвърждават по конструктивен и здравословен начин. Успешно прилагат компетентностен подход при преподаването и оценяването на учениците и успешно си партнират с родителите за постигане на високи образователни резултати. Те разпознават училището като най-доброто място за работа и за професионално развитие.

Родителите компетентно упражняват граждански контрол и са пълноправни партньори на училището. Тяхната степен на удовлетвореност от предлаганите образователни услуги е висока. Те разпознават училището като институция, която осигурява спокойна и безопасна среда за социализация и качествена образователна подготовка за успешен преход към следваща степен на образование и за кариерна и професионална реализация на младите хора.

Училищното ръководство създава условия за постигане на експертност, автономия и лидерство у педагогическите специалисти, така че те да работят с достойнство и чувство за мисия.

Училищната среда е модерна, функционална и привлекателна за младите хора.

5. МИСИЯ

Нашата мисия е да предложим съвременен стандарт за образователно и възпитателно взаимодействие, насочен към изграждане на умения за успешен живот в 21. век, който да способства за издигането на авторитета на българското училище и за повишаване на общественото доверие към предлаганото в него образование.

За постигането на нашата мисия ние работим за подобряване на качеството на предлаганото образование като:

Педагогическите специалисти осъществяват своята работа като следват най-високи стандарти за професионализъм.

Училището предлага система за развиване на умения за живот и успех в 21. век.

Училищната среда се поддържа и организира като стандарт за красива, модерна и хуманизирана среда за учене и общуване.

За реализирането на нашата Мисия:

Училището инвестира в образователни иновации и в повишаването на емоционалната компетентност на учителя и ученика, като условие за поддържане на устойчива мотивация за успех. То осигурява дейности за кариерно ориентиране и за планиране на образованието и живота, така че учениците да придобият мотивация и увереност, че ще се справят в онези области от знания, умения и компетентности, в които са най-успешни. Училището прилага образователни и институционални политики, които насърчават учениците да мислят критично, проактивно и с грижа за себе си и за другите, а педагогическите специалисти – да поддържат ниво на експертност и компетентност, съответстващи на висотата на обществената им роля. Училището инвестира в квалификационни форми за педагогическите специалисти и служителите за повишаване на тяхната компетентност и ефективност.

Учениците придобиват компетентности, чрез които да формулират, планират и осъществяват собствените си цели – личностни и професионални, като паралелно с това развиват гражданска чувствителност и отговорност за общностен живот.

Учителите проактивно търсят информация и форми на квалификация за повишаване на своята компетентност и ефективност. Те участват активно в обсъждането, създаването и прилагането на училищни политики за повишаване на качеството на предлаганото образование, като споделят наблюдения и информация, правят проучвания и анализи, инициират и участват компетентно в екипни срещи, разработват и прилагат планове, програми и проекти, споделят добри практики, въвеждат или прилагат иновации, популяризират резултатите на учениците и резултатите от своя принос към общността.

Родителите получават актуална информация във връзка с политиките на училището, дейностите за обучение и оценяване, за възпитание и за подкрепа за личностно развитие. Те подпомагат дейността на институцията със своята обратна връзка, идеи, предложения и активно участие.

6. МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Играта като учене чрез преживяване е основен метод за стимулиране на автономията и увереността на детето в собствените му сили за справяне.

На децата се предоставя възможност да участват във възстановки на традиционни празници, групови и индивидуални изяви, състезания, игри за упражняване на когнитивни процеси, съвместни уроци с учители по учебни предмети в начален и прогимназиален етап.

Като част от средното училище предучилищните групи имат уникална възможност да наблюдават и да опознават света на науката чрез срещи с учители по научни направления от училищното образование, както и да наблюдават образователен процес на ученици от начален етап.

В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Приоритет при осъществяването на тази Стратегия е имплементиране на компетентностен подход в процеса на обучение, създаващ умения за живот в 21-ви век.

Тази цел отговаря на мисията на училището да насърчава учениците да мислят критично, проактивно и с грижа за себе си и другите, като им предостави пространства за експериментиране, самоподготовка, самоуправление и креативност.

Компетентностният подход е алтернатива на класическата класно-урочна система, която цени и култивира умения, свързани със запаметяване и възпроизвеждане на информация.

Компетентностният подход предоставя условия и средства за разработване на самостоятелни интердисциплинарни проекти или проекти по предметни области със средствата на най-новите технологии, като насърчава и развива необходимите презентационни умения за представяне на личните проектни предложения пред публика.

Компетентностният подход подкрепя както самостоятелната работа, така и развиването на компетентности за работа в екип и сътрудничество със средата – ключови умения за реализация във фирмена, корпоративна, институционална среда.

7. ЦЕННОСТИ

Ние вярваме, че в природата на всяко дете е да иска да се доверява, да сътрудничи, да се справя, да постига заложените си, да твори, да осъществява значими цели и да бъде отговорна, независима и компетентна личност, която се стреми към успех.

По пътя към своето себеутвърждаване то се нуждае от партньор, който може да предава уважение и разбиране, който утвърждава лидерски модел на сътрудничеството, а не на налагане и който цени индивидуалността и креативността. Срещата между детето и възрастния – вкъщи, на улицата, в класната стая – е среща между потребността на малкия човек да се научи и способността на големия да придаде увереност и самочувствие в процеса на учене. Затова ние вярваме, че образованието не започва и не свършва с урока в класната стая. То е и в усмивката, в подадената ръка, в справедливото поставяне на граници, в търпението, в изслушването, в споделените смях и сълзи, в утвърждаването на доброто и красивото.

Защото образованието започва в чувствата, за да стигне до ума и да прерасне в действие. Нашата отговорност като учители, партньори, хора е да помогнем на децата да се научат да обичат, да се стремят към доброто и красивото, да задават въпроси, да търсят истината и да намерят своя уникален начин да бъдат полезни.

8. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА РАЗВИТИЕ

Съгласно визията и мисията на 21. Средно училище „Христо Ботев“ и в изпълнение на държавната политика в областта на образованието се определят 9 приоритетни области за развитие.

1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване.
2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците.
3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.
4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.
5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.
6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание.
7. Приобщаване на деца и ученици.
8. Противодействие на тормоза и насилието.
9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

8.1. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1

КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И МЕРКИ ЗА НЕГОВОТО ПОВИШАВАНЕ

Качество на образованието е степента на съответствие на предоставяните от училището образователни услуги с нормативните изисквания и с очакванията на потребителите на образователни услуги (ученици, родители, работодатели).

Мерките за повишаване на качеството на образованието включват анализиране, планиране (прогнозиране, проектиране), контрол на постиженията от гледна точка на заложените цели и постигнатите резултати; отчитане на дейностите в процеса на обучение, възпитание и социализация на учениците; отчитане на управленските дейности; планиране на подобрения в организацията на работата и дейности за повишаване на образователните резултати на учениците.

За постигане на по-високо качество на обучението, възпитанието и социализацията се прилагат политики и дейности за:

- подобряване на процеса на преподаване;
- оптимизиране на вътрешната система за оценяване постиженията на учениците;
- отчитане на индивидуалния напредък на всеки ученик и осигуряване на възможности за изява;
- приобщаване на ученици със специални образователни потребности и/или в риск;
- взаимодействие между участниците в образователния процес;
- повишаване на професионалните умения и компетентности на педагогическите специалисти;
- управление на човешките, материални и финансови ресурси;
- взаимодействие със заинтересованите страни, партньорства.

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

1. Въвеждане и утвърждаване на компетентностен подход в процеса на обучение

Компетентностите се определят като съчетание от знания, умения и нагласи, при което:

- знанията са съставени от фактите и цифрите, понятията, представите и теориите, които са вече утвърдени и подпомагат разбирането на определена област или предмет;
- уменията се определят като способността и възможността на човек да извършва разсъждения и да използва съществуващите знания, за да постигне резултати;
- нагласите описват предразположението и начина на мислене за действие или реагиране на идеи, лица или ситуации.

Компетентностният подход насочва усилията на педагогическите специалисти към образователни дейности, които поставят ученика в активната позиция да формира и демонстрира способности и нагласи – проучвания, проектна дейност, смесено обучение, основано на изкуствата или на игри, експерименталното учене, учене в процеса на работа.

Обществените очаквания към средното училище са определящо свързани със смисъла на образованието – как училището допринася за успешния живот на личността и за благополучието на общността. Училището следва да отговори на очакването за резултатност – личностна, професионална и обществена.

Възстановяването на доверието към образователните институции е пряко свързано с техния потенциал да подкрепят и развиват ключови компетентности.

В Европейската Референтна рамка се определят осем ключови компетентности:

- езикова грамотност;
- многоезикова компетентност;
- математическа компетентност и компетентност в областта на точните науки, технологиите и инженерството;
- цифрова компетентност;
- личностна компетентност, социална компетентност и компетентност за придобиване на умения за учене;
- гражданска компетентност;
- предприемаческа компетентност;
- компетентност за културна осведоменост и изява

Ключовите компетентности са компетентностите, нужни на всеки човек за личностна реализация и развитие, пригодност за заетост, социално приобщаване, устойчив начин на живот, успешен живот в мирни общества, организиране на живота по здравословно осъзнат начин и активно гражданско участие. Те се развиват чрез учене през целия живот — от ранна детска възраст и през целия живот като възрастен — чрез формално,

неформално и информално учене във всякакви условия, включително семейството, училището, работното място и други общности.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Компетентност на педагогическите специалисти	Включване на педагогическите специалисти във форми на квалификационна дейност, подкрепяща развиването на умения за преподаване и оценяване чрез компетентностен подход.
	Въвеждане на практика за планиране, организация и провеждане на урок, самоподготовка, занимания по интереси.
	Осъществяване на текущ контрол на компетентностите на учителя и предоставяне на обратна връзка.
Установяване и измерване на постигнатите образователни резултати и проследяване на напредъка	Поддържане на проактивна обратна връзка за постигнатите резултати, за отношението на учениците към формите и методите на преподаване, за техните нагласи и мотивация.
	Отчитане и анализиране на текущи, срочни и годишни оценки по учебни предмети от общообразователната и профилираната подготовка.
	Сравнителен анализ на резултатите от външни оценявания и зрелостни изпити.
	Проследяване на нивото на придобити ключови компетентности. Въвеждане на Карта за обратна връзка за придобити умения за учене, социални умения, личностни и граждански умения и др., като основа са създаване на ученическо портфолио.
	Устойчиво прилагане на общи за училището Критерии за оценяване с включени различни видове и форми на оценяване, които осигуряват прозрачност, обективност и са предпоставка за създаване на навици за самоподготовка и самооценка.
	Осигуряване на условия за изява на учениците като начин за мотивиране и за поощряване на напредъка и постиженията им.
Развиване на умения на 21. век у учениците (ключови компетентности)	Системно и устойчиво планиране на дейности за изграждане на умения на 21. век у учениците.
	Разработване и прилагане на Критерии за проследяване на напредъка при усвояването на ключови компетентности.
	Организиране на обучения за ученици по теми, свързани с

	различни ключови компетентности.
	Развиване на дейността на Кариерния център в училището.
	Организиране на срещи с представители на различни професии, на бизнеса, на науката, изкуството и спорта.

2. Поддържане на позитивна дисциплина и институционална и организационна култура

Принципът на позитивната дисциплина включва прилагането на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите. Позитивната дисциплина се основава на професионално и устойчиво прилагане на различни административни и педагогически форми за въздействие върху децата и учениците, които водят до справедливо налагане на граници и стимулиране на личната отговорност към себе си и към другите в условията на общностен живот.

Институционалната култура включва прилагането на мерки и подходи за изграждане на позитивен организационен климат – условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование. Институционалната култура се основава на прилагането на Етичен кодекс на общността, който гарантира съхраняването на личното достойнство, правата и интересите на личността.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Осигуряване на спокойна и защитена среда за всички участници в образователния процес	Разработване на справедливи и конкретни правила за живот в общността; регламентиране на параметрите на границите на допустимо поведение и на последствията при тяхното нарушаване.
	Прилагане на политика за обратна връзка, дейности за личностно развитие, налагане на санкции и работа със семейството относно нарушаването на правилата в училището.
	Стриктно изпълняване на дежурствата на учителите и ефективно използване на часовете за индивидуални консултации с родителите и учениците.
Компетентност на	Включване на педагогическите специалисти във форми на

педагогическите специалисти	квалификационна дейност, подкрепяща развиването на умения за лидерство, възпитание, личностно развитие, институционална култура, комуникация с родителите и с компетентните органи.
	Осъществяване на текущ контрол на компетентностите на учителя и предоставяне на обратна връзка.
Партньорство със семейството	Въвеждане на практика за изготвяне на професионална форма на обратна връзка към родителите относно силните страни, областите за подобрене, личностното и социалното развитие на децата им – Карта за обратна връзка за придобити умения.
	Привличане на представители на компетентните органи като партньори в процеса на социализация и възпитание на учениците.

3. Взаимодействие със заинтересованите страни, партньорства

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Създаване на партньорства с организации и обществени фигури	Годишно планиране на възможности за участия на гост-лектори в образователния процес по линия на кариерно ориентиране и придобиване на ключови компетентности.
	Проучване и осъществяване на контакти с бизнес-организации, неправителствени организации, образователни институции, висши учебни заведения за провеждане на съвместни инициативи.
Компетентност на педагогическите специалисти	Вътрешноинституционална квалификация по темата за създаване на партньорства.
	Продължаваща квалификация по темата за създаване на партньорства.
Партньорство с финансиращ орган СО, район Лозенец, МОН, РУО, София-град, Дирекция „Социално подпомагане“, МКБППМН	Поддържане на коректни и проактивни отношения с местните и държавни органи, с РУО, София- град, Дирекция „Социално подпомагане“, МКБППМН.
	Провеждане на съместни инициативи с местните и държавни органи, с РУО, София- град, Дирекция „Социално подпомагане“, МКБППМН.

4. Управление на човешки, материални и финансови ресурси

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Човешки ресурси	Формиране на педагогическия екип съобразно правила за подбор, назначаването и освобождаването на служителите.
	Стимулиране на педагогическите специалисти съгласно правила за мотивиране, стимулиране и подкрепа на педагогическите специалисти и непдагогическия персонал (осигуряване на морални и материални стимули).
	План за квалификация са разработени правила за организиране и провеждане на вътрешноинституционална и на продължаваща квалификация.
	Утвърждаване на диференцирани съобразно длъжностите Карти за оценка на резултатите от труда на педагогическите специалисти и на непдагогическия персонал.
	Определяне на екипи за ключови компетентности и планиране на годишна дейност на екипите.
	Осигуряване на методическа подкрепа и наставничество.
	Контрол и даване на обратна връзка и препоръки.
Финансови ресурси	Прилагане на Система за финансово управление и контрол.
	Прилагане на Вътрешни правила за осъществяване на мониторинг на системата за финансово управление и контрол, Стратегия за управление на риска, Риск-регистър.
	Бюджетът се отчита в определените срокове, включително чрез изготвен Доклад и се публикува на официалната интернет страница на училището.
Материални ресурси	Осъществяване на ремонтна дейност със средства на делегирания бюджет и чрез допълнителни източници на финансиране.
	Осигуряване на технологични и дидактични средства със средства на делегирания бюджет и чрез допълнителни източници на финансиране.
	Осигуряване на условия за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание, социализация и труд.

8.2. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2

ПАТРИОТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ, ФОРМИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ И ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Чувството за принадлежност към общността е условие за устойчива гражданска компетентност, насочваща личните избори към паралелно инвестиране в частния и в колективния интерес. То започва с формиране на чувство за принадлежност към малката общност, нараства към осъзнаването на националната идентичност и в оптималния си мащаб достига до споделяне на общочовешки ценности и интерес към глобалните предизвикателства на съвременния свят.

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

1. Формиране на чувство за принадлежност към училището

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Символи и ритуали	Поддържане на системата от символи и ритуали на училищната общност: училищно знаме, химн, знаменосен състав, издигане на националния флаг, организиране на тържества и дейности, свързани със значими училищни и национални събития
	Изработване на лого на училището и получаване на авторски права върху него.
	Стартиране на проект за професионален запис на химна на училището.
Училищната система за стимулиране и награждаване на ученици	Разработване на регламент и правила за провеждане на ежегодно училищно състезание «Ботевско предизвикателство», с награден фонд.
	Осигуряване на разнообразни и привлекателни възможности за изява на децата и учениците.
	Награждаване на ученици за изключителни постижения.
Занимания по	Утвърждаване на конкретни дейности за занимания по

интереси	интереси като „школи“ за придобиване и повишаване на определени компетентности, които се разпознават от учениците като желани пространства за развитие.
Ученическо самоуправление и обратна връзка	Провеждане на допитвания до учениците, свързани с цялостния процес на образование в училището и използването на данните за планиране на мерки и дейности за посрещане на потребностите им.
	Подпомагане на дейността на Ученическия съвет и осигуряването на подкрепа и обучения на членовете му.

2. Патриотично възпитание и формиране на национално самосъзнание

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Патриотично възпитание	Организиране на тематични образователни маршрути в рамките на град София.
	Организиране на образователни маршрути, свързани със значими национални обекти.
	Организиране на училищни дейности и събития за опознаване, почитане, популяризиране на историята и културата на България.
	Посещения на културни институции – галерии, театър, музикален театър, кино (за прожекции на българско кино).
Формиране на национално самосъзнание	Планиране и целенасочено изграждане на междупредметни връзки в процеса на обучение с областите българска история, българска литература, български принос в изкуството, науката и спорта.
	Включване на ученици в проекти и доброволчески инициативи, свързани с националната идентичност и с грижата за общността, обществото, природата, езика, културата и просветата.
	Насочване на дейността на Кариерния център към промотиране на възможностите за образование и за кариера в България.

	Организиране на обученията за ученици, кръгли маси, конференции, състезания, подкрепящи информираността и националното им самочувствие.
--	---

3. Приобщаване към общочовешки ценности

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Формиране на социални и граждански компетентности	Създаване на условия за придобиване на социални и граждански компетентности като част от придобиването на предметни компетентности в областта на обществените науки.
	Предлагане на занимания по интереси в направление «Граждански компетентности».
	Планиране и целенасочено изграждане на междупредметни връзки в процеса на обучение с областите география и икономика и гражданско образование.
	Осигуряване на възможности за включване на учениците в проекти и инициативи, свързани с придобиване на социални и граждански компетентности.
	Поддържане на устойчива среда, свободна от език на омраза и символи и елементи от идеологии, които насаждат омраза и дискриминация и подтикват към насилие.
	Организиране на обученията за ученици по теми, свързани с правата и задълженията на гражданите.
	Утвърждаване на училищна политика за разделно събиране на отпадъци.
Формиране на умения за критично мислене и условия за придобиване на медийна грамотност	Планиране и целенасочено изграждане на междупредметни връзки в процеса на обучение с областите философия, литература, изкуство.
	Организиране на обученията за ученици по теми, свързани с критичното мислене и медийната грамотност.
	Организиране на събития и дейности, промотиращи медийната грамотност и популяризиране на темата за фалшивите новини.

Прилагане на вътрешни правила за етично поведение и за култура на поведение	Стриктно прилагане на Правилника за дейността на институцията, Етичния кодекс на общността и Правила за хигиена на работното място и култура на поведение.

8.3. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3

ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Физическата активност и участието в спортни дейности е ключов ресурс за придобиване на нагласи за здравословен начин на живот и за грижа за себе си. Насърчаването на култура на физическа активност и здравословен начин на живот включва модернизиранието и хуманизирането на физическата среда като средство за обхващане и привличане на максимален брой ученици, независимо от техните спортни постижения. Допълнително условие за промотирането на активен и здравословен начин на живот е организирането на събития, извеждания на ученици, провеждане на уроци на открито, както и пътувания с образователна цел.

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

1. Оптимизиране на физическата среда за целите на насърчаване на активния начин на живот и участието в спортни дейности

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Закрити спортни пространства	Модернизираниране на Малък физкултурен салон.
	Изграждане на спортна/фитнес зала към Голям физкултурен салон.
	Поддържане на политика за въвеждане на иновации при организирането на часовете по физическо възпитание и спорт.
Открити спортни пространства	Полагане на ново асфалтово покритие на училищния двор.
	Модернизираниране на детската площадка за децата от

	предучилищните групи.
	Поддръжане на тревните площи към училищния двор в оптимално състояние.

2. Организиране на спортни събития

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Участие в Ученически игри на БАСУ	Формиране на поне една група за занимания по интереси в областта на спорта.
	Ежегодно участие в общински етап Ученическите игри за ученици от V до XII клас.
Ежегодно провеждане на училищно състезание по лека атлетика	Създаване на Регламент за провеждане на Ботевски лекоатлетически игри в 21. СУ «Христо Ботев»
	Осигуряване на модерни методи за измерване на резултатите на учениците.
	Провеждане на полуфинали на Ботевските лекоатлетически игри за начален, прогимназиален и гимназиален етап.
	Провеждане на финали на Ботевските лекоатлетически игри за начален, прогимназиален и гимназиален етап.

3. Туристически пътувания и извеждане на учениците

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Туристически пътувания	Проучване на нагласите на родителите във връзка с провеждане на ски-училище/обучение по зимни спортове.
	Организиране на туристически пътувания, свързани с дейности в областта на спорта.
	Организиране на туристически пътувания, свързани с туристически преходи.

	Участие в туристически поход „По пътя на Ботевата чета от Козлодуй до Околчица“.
Организиран посещения на спортни събития	Проучване на нагласите на родителите във връзка с организиран посещения на ученици на спортни събития, първенства, състезания.
	Организиране на посещения на спортни събития, първенства, състезания.

8.4. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4

ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

1. Гражданско образование. Области на компетентност:

- Междуличностни отношения
- Социална среда
- Права на човека
- Демократично гражданство
- Идентичности и различия в обществото
- Власт, политика и демократични ценности
- Социална политика, справедливост и солидарност
- Глобализация, плурализъм и толерантност

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Профилирана подготовка	Осигуряване на възможност на учениците да избират предмета философия като профилиращ предмет във втори гимназиален етап
	Осигуряване на възможност на учениците да избират предмета география и икономика като профилиращ предмет във втори гимназиален етап
Разширена подготовка	Осигуряване на разширена подготовка в областта на личностните взаимоотношения. («Мотивация и личностно развитие» в VIII клас)
	Осигуряване на разширена подготовка в областта на финансовата грамотност и предприемачеството. („Въведение в предприемачеството“ в VIII клас, „Лични финанси в IX клас и „Въведение в маркетинга“ в X клас.
Занимания по интереси	Формиране на поне една група за занимания по интереси в областта на емоционалната интелигентност в прогимназиален етап.
Лекции, дискусии, кръгли маси	Осигуряване на гост-лектори или лектори от училището, по теми, свързани с демократичното гражданство, социалната среда, глобализма, различията в обществото, праведността.
Ученически съвет	Подпомагане и стимулиране на ученическото самоуправление.

Кариерен център	Поддържане на дейността на Кариерен център в училището.
Институции	Организираны посещения на институции.
Училищни събития	Организиране на доброволчески кампании.
Ритуализация	Ритуализация на училищния живот и определяне на училищни символи.
Чествания	Честването на национални празници, на официалните празници, дните на национални герои и будители и на празника на патрона на училището: 2 юни – Патронен празник на училището 3 март – Освобождението на България 16 април – Ден на Българската конституция 24 май – Ден на славянската писменост 22 септември – Съединението на България 1 ноември – Ден на народните будители 25 ноември – Световен Ден против насилието над жени

2. Здравно образование. Области на компетентност:

- Психично здраве и личностно развитие
- Физическо развитие и дееспособност
- Превенция на употребата на психоактивни вещества
- Безопасност и първа помощ
- Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции
- Лична хигиена
- Хранене

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Профилирана подготовка	Осигуряване на възможност на учениците да избират предмета философия като профилиращ предмет във втори гимназиален етап
Разширена подготовка	Осигуряване на разширена подготовка в областта на личностните взаимоотношения. («Мотивация и личностно развитие» в VIII клас)
Занимания по интереси	Формиране на поне една група за занимания по интереси в областта на здравословния начин на живот в прогимназиален етап или гимназиален етап.

Лекции, дискусии, кръгли маси	Осигуряване на гост-лектори или лектори от училището, по теми, свързани с психичното здраве, зависимости, сексуално здраве и хранене.
Ученически съвет	Подпомагане на дейността на ученическия съвет във връзка с организиране на събития за промоция на здраве и здравословен начин на живот.
Чествания	7 април – Световен ден на Здравето 10 октомври – Световен Ден на психичното здраве 14 ноември – Световен Ден за борба с диабета

3. Екологично образование. Области на компетентност:

- Вода, почва, въздух
- Енергия и климат
- Биологично разнообразие
- Потребление и отпадъци
- Общество и околна среда

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Профилирана подготовка	Осигуряване на възможност на учениците да избират предмета география и икономика като профилиращ предмет във втори гимназиален етап
Лекции, дискусии, кръгли маси	Осигуряване на гост-лектори или лектори от училището, по теми, свързани с климата, отпадъците, околната среда.
Ученически съвет	Подпомагане на дейността на ученическия съвет във връзка с организиране на събития за промоция на екологичен начин на живот и разделно събиране на отпадъци.
Чествания	22 март – Световен ден на Земята (водата) 8 юни – Световен Ден на океана

4. Интеркултурно образование. Области на компетентност:

- Културни идентичности
- Културна осъзнатост
- Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия
- Интеркултурно образование и права на човека

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Профилирана подготовка	Осигуряване на възможност на учениците да избират предмета философия като профилиращ предмет във втори гимназиален етап. Избираем модул – «Културология».
Лекции, дискусии, кръгли маси	Осигуряване на гост-лектори или лектори от училището, по теми, свързани с клатурните различия.
Ученически съвет	Подпомагане на дейността на ученическия съвет във връзка с организиране на събития за утвърждаване на култура на толераност.
Час на класа	В рамките на часа на класа учениците от други националности презентират своята държава, културни особености, обичаи, фолклор, празници.
Събития	Организиране на мултикултурен празник в училището с представяне на различните националности на децата и учениците от други държави.
	Организиране на изложба на тема „Празници и обичаи на народите“.

8.5. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 5

МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА С ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Механизмът цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на училище, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват.

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

- 1. Работа по Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование**

на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Екип за обхват	Определяне на лице от училището, за включване в Екип за обхват.
	Идентифициране на ученици в задължителна училищна възраст, които не са обхванати от образователната система.
	Прилагане на мерки за обхващането им. Реинтегриране на отпаднали ученици.
	Предоставяне на информация на кметовете по общини за констатираните нарушения на задълженията на родителите с цел налагане на наказания по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищно образование.

2. Създаване на Правила за обмен на информация между институциите за деца и ученици, които не са обхванати в образователната система, са в риск от отпадане от училище, са преждевременно напуснали училище или не могат да бъдат открити на постоянния им или настоящ адрес.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Създаване на Правила	Правилата за обмен на информация между институциите регламентират задължените лица, които следва да следят за деца и ученици, които не са обхванати в образователната система, са в риск от отпадане от училище, са преждевременно напуснали училище или не могат да бъдат открити на постоянния им или настоящ адрес и сроковете за подаване на такава информация.
	Алгоритъмът за предоставяне на информация във връзка с деца и ученици, които не са обхванати в образователната система включва стъпките, които следва да се предприемат за

	предоставяне на информация.
--	-----------------------------

8.6. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 6

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ И/ИЛИ ВЪЗПИТАНИЕ

Училището предоставя подкрепа за личностно развитие на деца и учениците, с което се цели осигуряване на равни възможности на учениците от уязвими групи и гарантиране на тяхното качествено образование и участие в училищния живот. Съгласно националното законодателство училището определя реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на учениците, които имат необходимост от такава, съобразно личните интереси, потребности и нужди на отделния ученик.

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

1. Определяне на обхвата на категорията деца и ученици от уязвими групи.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Уязвими групи	<p>Деца и ученици от уязвими етнически общности и етнически малцинства.</p> <p>Деца и ученици с риск от дискриминация на основата на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, сексуална ориентация, семейно положение, имуществени състояние.</p> <p>Децата-жертви на насилие и експлоатация.</p> <p>Деца и ученици, обект на тормоз.</p> <p>Деца и ученици със специални образователни потребности.</p> <p>Деца и ученици с увреждания и хронични заболявания.</p> <p>Деца и ученици от многодетни семейства и/или с ниски доходи.</p> <p>Учениците с проблемни тенденции в поведението и затруднена адаптация към правилата в училището и в</p>

	<p>обществото.</p> <p>Малолетните и непълнолетните чужденци, търсеци или получили международна закрила.</p> <p>Деца и ученици, чиито майчин език не е българският.</p> <p>Даровити деца.</p>
Прилагане на Механизъм за обхват на децата и учениците от уязвими групи	Координаторът за обща и допълнителна подкрепа в училището управлява информацията във връзка с пълния обхват на децата и учениците, които попадат в категорията «уязвима група» и предприема последващи мерки.

2. Подкрепа за личностно развитие.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Обща подкрепа	Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти. Обратна връзка за обучителни затруднения и поведенчески тенденции чрез Карта за обратна връзка. Обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват и учениците – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в паралелката. Провеждане на регулярни срещи, когато са за целите на превенцията, между класния ръководител, учители и други педагогически специалисти в училището.
	Кариерно ориентиране на учениците. Поддържане на вече изградения Кариерен център в училището.
	Занимания по интереси. Формиране на групи за занимания по интереси, които подкрепят ученици със затруднения и напреднали ученици.
	Библиотечно-информационно обслужване, свободен достъп до информация от различни документални източници и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. Изграждане на Кътове за четене за всички образователни етапи.
	Грижа за здравето въз основа на информация от родителя и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището.

	<p>Поощряване с морални и материални награди.</p> <p>Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, свързани с:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изграждане на позитивен организационен климат в училището; • психологическа подкрепа, насочена към учениците, педагогическите специалисти и родителите за • създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес, предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците, извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция, работа със средата, в която е ученикът – семейството, връстниците. <p>Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа:</p> <ul style="list-style-type: none"> • допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотвяване на ученици, за които българският език не е майчин; • консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.
Допълнителна подкрепа	<p>Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици от следните уязвими групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • със специални образователни потребности; • в риск; • с изявени дарби; • с хронични заболявания. <p>Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всеки конкретен ученик, в който родителите се включват като активни участници в дейностите. При изпълнение на дейностите училищният екип работи в партньорство и/или при необходимост с РЦППЛР, социалните служби и др.</p>

ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИ ЛИЦА
Изготвяне на план за час на класа	Класни ръководители
Екипна работа между педагогическите специалисти. Определяне на Координатор за обща и допълнителна	Педагогически

подкрепа за личностно развитие. Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.	специалисти
Провеждане на консултации с учениците с изявени заложби или с обучителни затруднения и дефицити	Педагогически специалисти
Анкетно проучване сред учениците и техните родители за установяване потребностите и желанията им и формиране на групи по занимания по интереси.	Директор
Определяне на социални стипендии за ученици с ниски семейни доходи. Определяне на ученици с ниски доходи в начален етап, на които да бъде предоставен безплатен обяд.	Комисия за стипендиите Класни ръководители
Осигуряване на достъп до спортната база на училището, компютърните кабинети и до библиотечно-информационния център	Заместник-директори, РН „ИКТ“
Кариерно ориентиране и консултиране на учениците, свързано с избора на училище, профил, професия. Провеждане на беседи с външни гости. Покана на родители на ученици с различни професии в ЧК. Функциониращ Кариерен център	Педагогически съветник Класни ръководители Ръководител на Кариерен център
Награждаване на ученици за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност.	Директор Заместник-директор
Допълнителни учебни часове по български език за деца и ученици, чийто майчин език не е българският. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.	Директор Педагогически специалисти
Психологическа подкрепа на учениците и развиване на умения за учене.	Педагогически съветник/психолог
Позитивна дисциплина – прозрачни правила и спазване на процедури за налагане на санкции.	Директор Педагогически специалисти
Организиране на училищни събития и извънкласни дейности, включително със съдействието на Ученическия	Ученически съвет Педагогически

съвет	специалисти
Осигуряване на медицинско лице в училище.	Медицинска сестра
Осигуряване на сигурна и безопасна материална база.	Директор
Провеждане на тематични инструктажи.	Директор Класни ръководители
Организирано извеждане на ученици (екскурзии, посещения на институции, зелени училища)	Педагогически специалисти
Превенция на насилие и тормоз – квалификация на педагогическите специалисти; индивидуални консултации с деца, жертви на насилие; провеждане на лекции, беседи, презентации по следните теми: „Насилие между деца“, „Домашно насилие“, „Разрешаване на конфликти“, „Сексуален тормоз“, „Агресия и скрита агресия (тормоз)“, „Кибертормоз“.	Педагогически специалисти Педагогически съветник
Съвместна работа с Дирекция „Социално подпомагане“, IV РПУ и други институции.	Директор Заместник-директор

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИ ЛИЦА
Екипна работа между педагогическите специалисти. Идентифициране на ученици за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.	Педагогически специалисти
Извършване на оценка на потребностите на учениците със СОП или при идентифицирана необходимост	Педагогически специалисти
Осигуряване на подкрепа на ученици със СОП от специалисти съобразно индивидуалните им потребности – логопед, психолог, педагог на ученици със зрителни затруднения.	Педагогически специалисти
Изпълнение на мерки за превенция на агресията и тормоза	Заместник-директор Педагогически съветник Екипи
Обучение на педагогическите специалисти за работа с деца с аутизъм/обучителни трудности.	Директор

8.7. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 7

ПРИБОЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Децата и учениците, за които институцията следва да приложи специална грижа за успешното им приобщаване, са тези, които попадат в обхвата на т.нар. „уязвими групи“.

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

1. Приобщаване на деца и ученици от уязвими групи.

КАТЕГОРИЯ УЯЗВИМА ГРУПА	МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИБОЩАВАНЕ
Деца и ученици от уязвими етнически общности и етнически малцинства	Утвърждаване на интеркултурното образование като част от работата на класния ръководител с класа и/или под формата на извънкласни дейности, занимания по интереси, целодневна организация на учебния ден;
Деца и ученици от многодетни семейства и/или с ниски доходи	Съхраняване и развиване на тяхната културна идентичност чрез изучаване на майчин език, история и култура като допълнителна индивидуална работа; Етичната комисия в училището води регистър на децата и учениците от уязвими групи и следи процеса на тяхното приобщаване; Координаторът за обща и допълнителна подкрепа координира усилията на всички страни за предоставянето на общи и допълнителни форми за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи. Определяне на стипендианти по социални критерии.

	Към Ученическия съвет работи комисия „Права и изслушване на ученици”.
Деца и ученици с риск от дискриминация на основата на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние.	<p>Утвърждаване на интеркултурното, гражданското и здравно образование като част от работата на класния ръководител с класа;</p> <p>Етичната комисия в училището води регистър на децата и учениците от уязвими групи и следи процеса на тяхното приобщаване;</p> <p>Към Ученическия съвет работи комисия „Права и изслушване на ученици”.</p>
Деца-жертви на насилие и експлоатация	<p>Утвърждаване на гражданското образование като част от работата на класния ръководител с класа;</p> <p>Осъществяване на училищен план за прилагане на Кординационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертва или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция</p> <p>Към Ученическия съвет работи комисия „Живот без тормоз и насилие”.</p>
Деца и ученици със специални образователни потребности Деца и ученици с хронични заболявания	<p>Утвърждаване на гражданското и здравно образование като част от работата на класния ръководител с класа;</p> <p>Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с нормативната уредба;</p> <p>Към ученическия съвет работи комисия „Празници и събития”, която включва в работата си деца със СОП и с хронични заболявания.</p>
Даровити деца	<p>Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с нормативната уредба;</p> <p>Целенасочена работа в занимания по интереси;</p> <p>Целенасочена работа за подготовка за състезания,</p>

	<p>конкурси и олимпиади;</p> <p>Включване към работни комисия към управителния съвет на ученическия съвет.</p>
<p>Ученици с проблемни тенденции в поведението и затруднена адаптация към правилата в училището и в обществото</p>	<p>Утвърждаване на гражданското и здравно образование като част от работата на класния ръководител с класа</p> <p>Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с нормативната уредба;</p> <p>Стриктно спазване на Правилника на училището и на процедурата за налагане на санкции на учениците.</p> <p>Взаимодействие с МКБППМН, Дирекция „Социално подпомогане“ и други компетентни органи.</p> <p>Включване към работни комисия към Ученическия съвет.</p>
<p>Малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила</p>	<p>Утвърждаване на интеркултурното образование като част от работата на класния ръководител с класа;</p> <p>Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с нормативната уредба.</p>

8.8. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 8

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

Училището действа съобразно националната рамка за противодействие на тормоза и насилието, като разработва вътрешни механизми, планове и алгоритми за превенция и интервенция.

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

1. Създаване на вътрешна институционална рамка за противодействие на

тормоза.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Координационен съвет за превенция и интервенция на тормоза и насилието	<p>Директорът утвърждава Координационен съвет за превенция и интервенция на тормоза и насилието със следните функции:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Координира дейностите по изпълнение на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование. 2. Извършва оценка на риска от тормоз и насилие и осигурява превенция и интервенция (реакция) спрямо формите на тормоз. 3. В срок до 30. октомври разработва/актуализира и изпълнява План за противодействие на училищния тормоз, който се утвърждава от директора. 4. Изготвя становища по сигнали за тормоз въз основа на Карта за оценка на ситуация на тормоз. 5. Предлага обучения като част от вътрешната квалификационна дейност по теми, които засягат тормоза и насилието. 6. Докладва пред педагогическия съвет резултатите от своята дейност в края на учебната година.
Помощни средства за оценка на тормоза и насилието	<p>Утвърждаване на Карта за оценка на ситуация на тормоз, чрез която се установяват ролите и нагласите на участниците в тормоза.</p> <p>Провеждане на анкета за установяване на нивото на агресия и тормоз по паралелки.</p>
Поддържане на Дневник за случаите на тормоз	<p>В Дневника се документират единствено ситуацияите, съответстващи на нива две и три според приетата класификация, при които е необходима и намесата на координационния съвет. Ситуацията, която следва да се впише в Дневника със случаи, съдържа следната информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дата; • какво се е случило – кратко описание на ситуацията, • кога се е случило, • кои са участниците; • кой служител е регистрирал ситуацията – име и подпис; • какво е предприето като действия (интервенция); • кои отговорни участници са информирани (институции,

	органи, родители); как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои.
--	---

2. Осигуряване на сигурна среда за децата и учениците.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Дежурства	Изготвяне и стриктно спазване на график за дежурства в коридори, двор, училищен стол, ул. „Люботрън”.
Комуникация	<p>Оптимизиране на официалната и неформалната комуникация между педагогическите специалисти, ръководството и отделните екипи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • всеки служител в училището е длъжен при установен случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми доректора; • класните ръководители внасят Доклади до директора, който ги предоставя за последващи действия и становище на Координационен съвет за осъществяване на процеса за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими груп, в случаите, когато трябва да се предприемат действия за планиране на обща подкрепа за предстояща санкция, във връзка с превенция на насилие и преодоляване на проблемно поведение и във връзка с нарушения на училищната дисциплина, както и за случаи на тормоз от второ и трето ниво, съгласно приетата класификация; • класните ръководители предприемат действия за въздействие върху мотивацията на учениците чрез обсъждане с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му, което отразяват в дневника на паралелката; • класните ръководители и учителите познават приетата класификация за нивата на тормоз, разпознават ситуацията на тормоз и следват стъпките за интервенция, описани в Училищна политика за противодействие на тормоза; • непедагогическият персонал и охранителят на училището подават сигнали за проблемно поведение и агресивни прояви до заместник-

	<p>директорите;</p> <ul style="list-style-type: none"> • училищният психолог прави проективни и други тестове за установяване на агресивни тенденции и сигнализира директора при необходимост; • педагогическият съветник поддържа картотека на ученици в риск и с рисково и агресивно поведение; • председателят на Координационен съвет за осъществяване на процеса за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи управлява информацията и съгласува интересите на всички засегнати страни в сътрудничество с Комисията по етика в училището; • председателят на Координационния съвет в сътрудничество с Комисията по етика в училището осигурява ресурси за популяризиране на ценностите и правилата в училището; • председателят на Координационния съвет в сътрудничество с главните учители предлага подходящи форми за квалификация
Правилник	<p>Включване в Правилника за устройството и дейността на училището на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Параметрите на училищния тормоз; • Мерките и действията, които се предприемат в ситуация на тормоз; • Конкретизирани параметри на нарушения на училищната дисциплина, които са свързани с агресивни прояви и тормоз.

3. Превенция

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на децата	<p>Внасяне на предложения за програми за тренинги, уъркшопове за социални умения:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Работилница за добродетели • Философия за деца • По-добре да поговорим • Умения за 21-ви век • Приятелите на Зипи • Приятелите на ябълката
Ангажиране на	Внасяне на предложения за партньорства с организации:

експерти, родителите и ученици в дейностите по превенция и интервенция.	<ul style="list-style-type: none"> • Асоциация Анимус • Алианс за защита от насилие основано на пола (АЗНОП) • Асоциация “ДЕМЕТРА” • Фондация “Български център за джендър изследвания • Фондация “Спасете децата” • Сдружения „Икар” • Сдружение „Пренебрегнати деца” • Фондация „Мисия без граници” • Фондация „Социален консултативен център”
Прилагане на подхода за работа с връстници (peer education)	Планиране на извънкласни занимания и събития, основани на метода peer education: <ul style="list-style-type: none"> • Работилница за добродетели • ЧК
Осигуряване на партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти	Поддържане на връзка с: <ul style="list-style-type: none"> • ДПС • Органите за закрила на детето • МКБППМН
Повишаване квалификацията на учителите за работа с програми и подходи, включително реализиране на специализирани тренинги	В плана за квалификационна дейност на училището се планира: <ul style="list-style-type: none"> • поне 8 академични часа обучение, свързано с проблема за агресията • класните ръководители, ПдС и учителите с малък стаж се насочват приоритетно към обучителни програми, свързани с позитивната дисциплина и превенцията на агресия.
Планиране на срещи, беседи, дискусии, които да създават нагласи за отговорно поведение	Организиране на лектории с участието на външни лектори: <ul style="list-style-type: none"> • Кибер-тормоз • Трафик на хора • Противообществени прояви • Домашно насилие Организиране на дискусии с ПдС в ЧК: <ul style="list-style-type: none"> • Рисково поведение • Асертивно поведение • Култура на сексуалния избор Училище за родители: <ul style="list-style-type: none"> • Пубертет и сексуалност • Приятелите и групата в живота на детето • Самооценка и рисково поведение • Родителският авторитет и поставянето на граници • Агресия и себепотстояване

8.9. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 9

ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСК ОТ РАННО ОТПАДАНЕ ОТ СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ЦЕЛИ И ГРУПИ МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ

4. Текущ контрол за коректното и точно отразяване на отсъствията на децата и учениците в задължителната училищна документация и за изпълнението на задълженията на класния ръководител относно своевременното осведомяване на семейството за допуснатите отсъствия и за случаи на проблемно поведение.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Текущ контрол на заместник-директор	Заместник-директорът ежемесечно проверява броя на отсъстващите ученици и отразяването на отсъствията в електронния дневник.
Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини.	Директорът ежемесечно проследява случаите на висок брой отсъствия от учебни занятия и установява обстоятелствата за допуснатите отсъствия.

5. Откриване и законосъобразно осъществяване на процедури за налагане на санкции.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Екипни срещи на педагогическите специалисти за идентифициране на	Разработена система за идентифициране на деца и ученици в риск и предприемане на последващи мерки.

деца и ученици в риск.	
Откриване и законосъобразно осъществяване на процедури за налагане на санкции.	Целенасочено и законосъобразно прилагане на административни мерки за ограничаване на отсъствията по неуважителни причини, както и за ограничаване на проблемно поведение.
Осигуряване на дейности за обща подкрепа за ученици, на които е наложена санкция.	Издаване на заповеди за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците, на които е наложена санкция.
Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“).	Директорът уведомява компетентните органи за случаи на допуснати отсъствия по неуважителни причини. Директорът уведомява компетентните органи за случаи на деца в риск.
Индивидуални консултации със семействата на деца и ученици с проблемно поведение.	Педагогическият съветник осъществява индивидуални консултации за родителите на деца и ученици с проблемно поведение.

6. Подпомагане на ученици с ниски доходи.

МЕРКИ/ДЕЙНОСТИ	
Определяне на стипендии за ученици с ниски доходи и за ученици без един или двама родители.	Комисията по стипендиите разглежда целогодишно случаи на деца с ниски доходи, за да определи насоки за финансово подпомагане.
Определяне на еднократно подпомагане на достъпа до образование на ученици с ниски	Комисията по стипендиите разглежда целогодишно случаи на деца с ниски доходи, за да определи насоки за финансово подпомагане.

доходи.	
---------	--

9. ПЛАНИРАНЕ

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ОРГАНИЗАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Методологията за изпълнение на стратегията – паралелно инвестиране на ресурси относно отделните елементи.

НАПРАВЛЕНИЕ	ЗАДАЧИ	СРОКОВЕ
Успешно прилагане на държавната политика в областта на образованието.	Планирането, организирането и реализирането на училищния и/или държавния план-прием се осъществява съобразно стратегията на училището, при осигурена информираност на заинтересованите страни и пълна прозрачност на провежданите дейности.	2024 г. – 2028 г.
Утвърждаване на добри практики за привличане на семейството като партньор.	Поддържане на партньорски отношения с родителите от Обществения съвет. Поддържане на висок професионализъм и морален интегритет за създаване на доверие. Включване на родители в открити уроци, състезания, празници. Проактивност в търсенето и получаването на обратна връзка; персонализиране на контакта с родителя. Въвеждане на Карта за обратна връзка за учениците, в която се посочва нивото на социалните умения и уменията за учене, като основа за създаване на ученическо портфолио.	2024 г. – 2028 г. 2024 г.
Компетентностен подход.	Стандартизиране на Критерии и правила за оценяване на учениците и синхронизиране на действия за въвеждане на компетентностен подход в образованието. Целенасочена екипна работа за осъществяване на междупредметни връзки.	2024 г. – 2028 г.

	<p>Въвеждане на програма за развиване и оценяване на умения за 21. век.</p> <p>Провеждане на интердисциплинарни уроци.</p>	2024 г. – 2025 г.
<p>Разработване и прилагане на мерки за повишаване качеството на образование.</p>	<p>Идентифициране на обучителни затруднения, рискова среда, поведенчески проблеми.</p> <p>Въвеждане на Карта за обратна връзка като инструмент за екипна работа.</p> <p>Екипни срещи за установяване на тенденции и процеси в групите/паралелките и за обсъждане на мерки.</p> <p>Равномерно разпределяне на ресурса за подкрепа на ученици със затруднения спрямо ученици с високи постижения.</p> <p>Оптимизиране на подготовката на учениците за олимпиади, състезания, конкурси.</p> <p>Планиране на интердисциплинарни, открити, съвместни уроци и уроци с гост-лектори.</p> <p>Популяризиране на районни, национални, международни състезания и конкурси и организиране на авторски училищни събития със състезателен или благотворителен характер.</p> <p>Оптимизиране на организацията на училищните Ботевски лекоатлетически игри.</p>	<p>2024 г. – 2028 г.</p> <p>2024 г. – 2024 г.</p> <p>2024 г. – 2028 г.</p> <p>2024 г. – 2028 г.</p> <p>2024 г. – 2028 г.</p> <p>2024 г. – 2028 г.</p> <p>2024 г. – 2028 г.</p> <p>2024 г. – 2028 г.</p>
<p>Ключови компетентности.</p>	<p>Целенасочена екипна работа за стандартизиране на дейности по учебни направления за придобиване на ключови компетентности.</p> <p>Прецизиране на отговорностите на Екипите за ключови компетентности и оптимизиране на работата им.</p> <p>Планиране и организиране на извеждане на учениците с образователна цел.</p>	2024 г. – 2028 г.
<p>Създаване на условия за кариерно ориентиране на учениците.</p>	<p>Поддържане на дейността на Кариерния център с утвърдена програма и дейности.</p>	2024 г. – 2028 г.
<p>Партньорства.</p>	<p>Активно включване в проектни дейности на институции и граждански организации.</p>	2024 г. – 2028 г.
<p>Квалификация на педагогическите специалисти.</p>	<p>Изпълнение на годишен план за квалификация, съобразно изискванията на нормативната уредба.</p> <p>Разработване на годишен план за</p>	<p>2024 г. – 2028 г.</p> <p>2024 г. – 2028 г.</p>

	вътрешноучилищна квалификация по приоритетни области.	
Организационна култура и лидерство.	Оптимизиране на вътрешната информационна система. Разработване и прилагане на алгоритми за изпълнение на училищни дейности. Утвърждаване на култура на отчетност на същинската и на оперативната работа на педагогическите специалисти. Формиране на организационни звена и училищни екипи с ясно разписани ангажименти.	2024 г. – 2028 г.
Материално и технологично осигуряване на образователната среда.	Обезпечаване на процеса на дигитализиране на образователния процес – изпълнение на проектно предложение за изграждане на STEM център и високо оборудвани класни стаи.	2024 г. – 2026 г.
	Закупуване на дидактични средства за обезпечаване на образователния процес.	2024 г. – 2028 г.
	Осигуряване на комфортна среда за хранене – реновиране на училищната столова.	2026 г. – 2027 г.
	Интериорно осъвременяване на учебната среда – реновиране на 4 класни стаи годишно.	2024 г. – 2028 г.
	Основен ремонт на санитарните помещения и на съблекалните към физкултурния салон.	2024 г.
	Реновиране на Учителска стая	2024 г. – 2025 г.
	Екстериорно оптимизиране на училищната среда – изграждане на сцена и пространства за отдих в училищния двор.	2024 г. – 2025 г.
	Изграждане на спортна площадка в училищния двор.	2025 г. – 2026 г.
	Изграждане на Кътове за четене.	2023 г. – 2025 г.
	Модернизиране на Малък физкултурен салон.	2027 г. – 2028 г.
Подготовка на възможности за въвеждане на иновативни елементи в училището.	Разработване и поддържане на бюлетин за иновативни елементи в училището. Провеждане на екипни срещи за обсъждане на възможности за внедряване на иновации.	2024 г. – 2026 г. 2026 г. – 2027 г.
Допълнително финансиране.	Повишаване на компетентностите на училищния екип за участие в проекти, конкурси, национални програми. Създаване на партньорства с бизнеса, районната администрация, институции.	2024 г. – 2028 г.

10. ФИНАНСИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

ВИД (ВЪЗМОЖЕН ИЗТОЧНИК) НА ФИНАНСИРАНЕ

А – бюджет на училището

Б – национални програми

В – европейски програми

Г – проекти с участието на институции и организации

Д – приходи от дарения

Е – приходи от наеми за провеждане на форми на извънкласни дейности

Ж – бюджет за занимания по интереси

З – без финансиране, на доброволни начала

КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ				
2024	2025	2026	2027	2028
А, Б	А, Б	А, Б	А, Б	А, Б
МАТЕРИАЛНО И ДИДАКТИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СРЕДА				
Изпълнение на проектно предложение за изграждане на STEM център и високо оборудвани класни стаи				
2024	2025	2026	2027	2028
-	В	В	-	-
Реновиране на училищната столова				
2024	2025	2026	2027	2028
-	-	А, Д, Е	А, Д, Е	-
Основен ремонт на санитарните помещения и на съблекалните към физкултурния салон				
2024	2025	2026	2027	2028
Г	-	-	-	-
Изграждане на сцена и пространства за отдих в училищния двор				
2024	2025	2026	2027	2028

А, Д, Е	А, Д, Е	-	-	-
Изграждане на спортна площадка в училищния двор				
2024	2025	2026	2027	2028
-	Г	Г	-	-
Реновиране на 4 класни стаи годишно				
2024	2025	2026	2027	2028
А, Д, Е	А, Д, Е	А, Д, Е	А, Д, Е	А, Д, Е
Закупуване на дидактични средства за обезпечаване на образователния процес – устройства, пособия, помагала, книги				
2024	2025	2026	2027	2028
А, Б, В, Д, Е, Ж	А, Б, В, Д, Е, Ж	А, Б, В, Д, Е, Ж	А, Б, В, Д, Е, Ж	А, Б, В, Д, Е, Ж
Изграждане на Кътове за четене				
2023-2024	2025	2026	2027	2028
Б, Д, Ж	Б, Д, Ж	Б, Д, Ж	-	-
Модернизиране на Малък физкултурен салон				
2024	2025	2026	2027	2028
-	-	-	-	А, Б, Г
Реновиране на Учителска стая				
2024	2025	2026	2027	2028
А, Е	А, Е	-	-	-
РАЗРАБОТВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕ				
Организиране на прояви, изяви и мероприятия и посещения на природни обекти, обществени, културни и научни институции, които посещения не са предмет на уреждане от наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма				
2024	2025	2026	2027	2028
А, Б, Ж, З	А, Б, Ж, З	А, Б, Ж, З	А, Б, Ж, З	А, Б, Ж, З

Осигуряване на гост-лектори				
2024	2025	2026	2027	2028
З	З	З	З	З
Информационни и публични кампании/дейности на училището за представяне и популяризиране на постиженията на учениците				
2024	2025	2026	2027	2028
А, Б, В, Ж, З	А, Б, В, Ж, З	А, Б, В, Ж, З	А, Б, В, Ж, З	А, Б, В, Ж, З
Организиране на авторски училищни събития със състезателен или благотворителен характер				
2024	2025	2026	2027	2028
А, Ж, З	А, Ж, З	А, Ж, З	А, Ж, З	А, Ж, З
Включване в проектни дейности на институции и граждански организации.				
2024	2025	2026	2027	2028
Г, З	Г, З	Г, З	Г, З	Г, З
ПРИЛАГАНЕ НА ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО				
Награждаване на ученици				
2024	2025	2026	2027	2028
А, Д, Е, Ж	А, Д, Е, Ж	А, Д, Е, Ж	А, Д, Е, Ж	А, Д, Е, Ж
Определяне на стипендианти, съгласно нормативната уредба				
2024	2025	2026	2027	2028
А	А	А	А	А
Изплащане на увеличения на възнагражденията на служителите и осигуряване на допълнителни трудови възнаграждения				
2024	2025	2026	2027	2028
А	А	А	А	А

11. ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

ИНДИКАТОРИ ЗА ЕФЕКТИВНАТА РЕАЛИЗАЦИЯ НА СТРАТЕГИЯТА

ОБЛАСТ	ИНДИКАТОРИ ЗА УСПЕХ
<p>Прилагане на държавната политика в областта на образованието</p>	<p>Успешен училищен и държавен план-прием. Повишаване на минималния бал за прием след завършено основно образование. Средна пълняемост на паралелките в прогимназия и гимназия – 26 ученици. Брой нови училищни учебни планове. Предложения към учениците и към родителите за допълнителна подготовка, насочена към придобиване на социални и граждански компетентности. Награждаване на ученици. Брой парични награди за педагогически специалисти за принос към утвърждаване на доброто име на училището чрез дейности, които формират положителни нагласи на доверие и уважение от страна на учениците и родителите. Изплащане на увеличения на възнагражденията на служителите и осигуряване на допълнителни трудови възнаграждения.</p>
<p>Утвърждаване и надграждане на работеща система за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие за осигуряване на емоционално, интелектуално и социално благоденствие на учениците</p>	<p>Намаляващ среден брой отсъствия за училището, сравнен с предходни периоди. Намаляващ среден брой наложени санкции, сравнен с предходни периоди. Неотчитане на ученици, отпаднали от училище. Осигуряване на индивидуална и комбинирана форма на обучение. Брой групи за занимания по интереси, включително по STEM направления. Средства за закупуване на учебна и художествена литература. Извънкласни форми от външни организации. Дейности на Ученическия съвет. Проведение чествания, тържества и празници. Провеждане на ежегодните училищни Ботевски лекоатлетически игри.</p>
<p>Утвърждаване на добри практики за привличане на семейството като партньор</p>	<p>Брой съвместни инициативи с родители. Нарастваща посещаемост на родителите на родителски срещи, училищни празници и чествания. Брой публикации на дейности и събития на официалната интернет страница на училището и във</p>

	<p>Facebook.</p> <p>Функциониращ електронен дневник.</p> <p>Срещи, изслушвания, консултации с родители с педагогическите специалисти и с училищното ръководство.</p> <p>Под 3 жалби за нарушения на Етичния кодекс годишно.</p>
Компетентностен подход	<p>Устойчив/нарастващ среден успех за училището, сравнен с предходни периоди.</p> <p>Устойчиви/нарастващи средни резултати от изпити за НВО и от ДЗИ.</p> <p>Стандартизирани Критерии за оценка на компетентностите на учениците, в които са посочени разнообразни форми и методи за проверка на постигнатите резултати от обучението.</p> <p>Квалификационни форми, подкрепящи умения за използване на компетентностен подход в преподаването и оценяването.</p>
Разработване и прилагане на мерки за повишаване качеството на образование	<p>Нарастващ брой ученици, класирани на областни кръгове на състезания и олимпиади, сравнено с предходни периоди.</p> <p>Приложени мерки при идентифицирани обучителни затруднения, рискова среда, поведенчески проблеми.</p> <p>Брой проведени съвместни уроци и уроци с гости-лектори.</p> <p>Организиран авторски училищни събития със състезателен, демонстрационен, развлекателен или благотворителен характер.</p>
Ключови компетентности	<p>Проведени обучения, екипни срещи, интердисциплинарни уроци, във връзка с придобиване на ключови компетентности.</p> <p>Организиран прояви, изяви и мероприятия и посещения на природни обекти, обществени, културни и научни институции, които посещения не са предмет на уреждане от наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма.</p>
Създаване на условия за кариерно ориентиране на учениците	<p>Отчет на ръководителя на Кариерния център за дейността му през учебната година.</p>
Партньорства	<p>Участия в проекти, насочени към придобиване на ключови компетентности.</p> <p>Сътрудничество с граждански и бизнес-организации.</p> <p>Участия на гост-лектори.</p>
Квалификация на педагогическите специалисти	<p>100% изпълнение на условията за квалифициране на педагогическите специалисти за предстоящия период на атестиране.</p> <p>Ефективен План за квалификация с включени теми, съответстващи на стратегическите цели.</p> <p>Поне една квалификационна форма годишно, насочена към формиране на екипност и доверие.</p>

	<p>Брой квалификационни форми, организирани и проведени от педагогически специалисти извън ръководния екип.</p> <p>Определени наставници по чл. 45, ал. 2 от Наредба № 15 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.</p>
Организационна култура и лидерство	<p>Създаване на електронна банка за документи, инструкции и образци на документи за ползване от педагогическите специалисти.</p> <p>Разработени алгоритми за изпълнение на училищни дейности.</p> <p>Доклади/Протоколи за отчет на същинската и на оперативната работа на педагогическите специалисти.</p> <p>Дейности на организационните звена и училищните екипи.</p>
Безопасни условия на обучение и труд	<p>Проведени инструктажи и обучения по безопасни условия на обучение и труд.</p>
Технологично и материално осигуряване на образователната среда	<p>Всеки педагогически специалист разполага със служебен лаптоп.</p> <p>Всяка класна стая е оборудвана с мултимедийна система или дисплей.</p> <p>Единна образователна електронна платформа.</p> <p>Обособени места за хранене и отдих. Комфортни релакс-зони</p> <p>Модернизирана училищна столова.</p> <p>Реконструирани санитарни помещения.</p> <p>Ремонтиране и реновиране на до 4 учебни помещения за учебна година.</p> <p>Ремонтна дейност на бетонна конструкция в училищния двор. Подобрения на екстериорната среда.</p> <p>Подобрения на спортни площадки, игрища, игрови зони и зелени площи.</p>
Подготовка на възможности за въвеждане на иновативни елементи в училището	<p>Изработване на концепция за иновация в училището в края на програмния период.</p>
Допълнително финансиране	<p>Реализирани проекти и национални програми с финансиране.</p>

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ:

Основни средства за конкретизиране и реализиране на стратегията са Годишният план за работата на училището, Планът за квалификация, Правилникът за устройството и дейността на училището, плановете на функционалните звена и индивидуалните плановете на членовете на училищната общност, училищни Механизми, Политики, Алгоритми.

Стратегията е утвърдена със Заповед № 1700/14.09.2023 г. на директора на 21. СУ „Христо Ботев“.